Ankenævnet *for* Forsikring

Den 10. oktober 2018 blev i sag nr. 92043:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning med en forsikring ved tab af erhvervsevne. Klagerens advokat har i klageskema af 9/3 2018 til nævnet blandt andet anført:

> "Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
> PFA Pension skal anerkende, at [klageren] har været berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension under sin forsikring i PFA Pension siden den 1. maj 2017, subsidiært fra et senere af Ankenævnet for Forsikring fastsat tidspunkt."

Klagerens advokat har i brev af 25/1 2018 til nævnet blandt andet oplyst:

> "Ved afgørelsen har PFA stoppet udbetaling af invalidepension til [klager] med tilbagevirkende kraft fra den 1. maj 2017. Samtidig har PFA krævet tilbagebetaling af ydelser og indbetalingssikring for perioden 1. maj til 31. december 2017 med i alt 123.952 kr. Som begrundelse for afgørelsen har selskabet anført, at [klager] pr. 3. april 2017 blev ansat i nyt job, hvor han arbejder 20 timer om ugen inkl. frokost, og hvor han tjener 25.000 kr. om måneden.
>
> Det er anført i afgørelsen, at
> *'På baggrund af disse oplysninger vurderer vi, at din nuværende indtægt mindst svarer til halvdelen af den normale løn for en fuldtidsmedarbejder med samme uddannelse og alder som dig. Derfor stopper udbetalingen af din invalidepension fra den 1. maj 2017, ligesom vi stopper med at indbetale til din ordning.*
>
> *Vi kan se, at du har fået udbetalt fra os, efter den skulle have været stoppet. Derfor sender vi dig inden en måned et brev med en oversigt over, hvor meget du skal betale tilbage til os.'*

Sagens forløb:
Som begrundelse for klagen skal jeg anføre, at [klager] oprindeligt blev omfattet af forsikringsordningen i PFA i april 2010. Det er anført på side 14 i de daværende særlige policebestemmelser, at der var
'ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til halvdelen eller derudover af den fulde erhvervsevne.'

Som følge af en invaliderende rygskade anmeldte [klager] oprindeligt sit tab af erhvervsevne til PFA den 24. januar 2011, og med virkning fra den 1. juni 2011 begyndte PFA at udbetale erhvervsevnetabsydelse.

I forbindelse med et påtænkt jobskifte kontaktede [klager] telefonisk PFA i begyndelsen af marts måned 2017, hvor han talte med [medarbejder]. På [medarbejders] forespørgsel oplyste [klager], at han med virkning fra den 1. april 2017 var blevet tilbudt et job med en arbejdstid på 18 timer om ugen og en fast månedlig løn på 25.000 kr. med tillæg af arbejdsgiverbetalt pensionsbidrag på 8 %, i alt 27.000 kr. om måneden. [Medarbejder] rådgav [klager] om, at jobskiftet ikke ville påvirke hans ret til erhvervsevnetabsydelse og indbetalingssikring fra PFA.

Efter samtalen fremsendte PFA den 16. marts 2017 et brev til [klager]. I brevet bad PFA [klager] om at udfylde og returnere et vedlagt opfølgningsskema og om at sende oplysninger om sin uddannelses- og erhvervsbaggrund f.eks. i form af et CV, jf. **bilag 1**.

Som svar på PFA's anmodning returnerede [klager] den 21. marts 2017 det udfyldte opfølgningsskema, hvori han oplyste, at han med virkning fra den 3. april 2017 arbejdede 18 timer ugentligt, og at han ikke så nogen mulighed for at øge antallet af arbejdstimer.

Endvidere fremsendte [klager] den 2. april 2017 et opdateret CV til PFA, jf. **bilag 2**. I brevet anførte han samtidig, at
'I øvrigt undrer jeg mig over forløbet siden min henvendelse pr. tlf. hvor jeg orienterede jer om mit jobskifte. Jeg spurgte, om I skulle bruge andre oplysninger, hvortil jeres sagsbehandler (…?) bad mig svare på 2 spørgsmål:
1. Hvor mange timer jeg skulle arbejde? - (18t/uge)
2. Hvilken løn? - (25.000/mdr).

Da mine oplysninger, ifølge hende, var tilstrækkelige, skulle I ikke indhente yderligere…

Alligevel modtager jeg et brev fra jer to dage senere om, at I nu skal følge op på min situation, så jeg er lidt uforstående, selvom jeg selvfølgelig gerne vil være behjælpelig med oplysninger herom.'

Godt 5 måneder senere, den 8. september 2017, orienterede PFA [klager] om, at selskabet til brug for sin vurdering af hans sag havde rekvireret nogle oplysninger fra hans læge.

Som beskrevet ovenfor, traf PFA herefter den 21. november 2017 afgørelse om at stoppe ydelserne med tilbagevirkende kraft fra den 1. maj 2017 og krævede tilbagebetaling af ydelser fra den 1. maj til 31. december 2017.

Den 26. november samt 7. og 10. december 2017 klagede [klager] over PFA's afgørelse om at bringe ydelserne til ophør med tilbagevirkende kraft. Den 4. januar 2018 anmodede han endvide-

re om aktindsigt i sagen i henhold til sin oprindelige anmodning herom den 2. april 2017**, jf. bilag 3.** Som begrundelse for aktindsigtsanmodningen anførte han følgende:
'Jeg kan konstatere, at mit fremsendte CV (mail fra den 2.4.17) ikke er vedlagt blandt de fremsende sagsakter. Jeg formoder, at det er et vigtigt dokument i jeres sagsfremstilling, og at det udgør en del af grundlaget for jeres afgørelse om at stoppe udbetalingerne!

Ligeledes foreligger der fortsat ingen dokumentation, som underbygger jeres påstand om, at min løn ligger væsentligt over gennemsnittet for [uddannelse]. Jeg har udbedt mig denne dokumentation på mail allerede den 26.11.17, men har alligevel stadig intet modtaget!

Når jeg beder om fuld aktindsigt, forventer jeg at modtage alle relevante akter, og i særdeleshed de akter, der ligger til grund for jeres afgørelse.

I modsat fald må det tolkes som om, PFA skjuler vigtige oplysninger i sagen!'

Begrundelse for klagen:
Som det fremgår ovenfor, er PFA's afgørelse om at bringe ydelserne til ophør med tilbagevirkende kraft fra den 1. maj 2017 begrundet i, at [klagers] nuværende indtægt mindst svarer til halvdelen af den normale løn for en fuldtidsmedarbejder med samme uddannelse og alder som ham.

Jeg skal derfor atter **opfordre** PFA til at fremlægge dokumentation for, hvilket grundlag selskabet på afgørelsestidspunktet den 21. november 2017 havde for at drage denne konklusion, herunder en redegørelse for selskabets fastsættelse af referencelønnen som grundlag for afgørelsen.

I tilslutning hertil fremlægger jeg [klagers] ansættelseskontrakt med [virksomhed], jf. **bilag 4**. Som det fremgår af kontrakten, trådte ansættelsesforholdet i kraft den 1. april 2017, og [klager] er ansat til at arbejde 18 timer om ugen til en fast månedlig løn på 25.000 kr. med tillæg af 8 % arbejdsgiverbetalt pensionsbidrag, svarende til i alt 27.000 kr. om måneden.

[Klagers] uddannelse og erhvervserfaring fremgår af det CV, som han den 2. april 2017 fremsendte til PFA. På baggrund af disse oplysninger afgav [medarbejder i fagforening] den 3. januar 2018 en erklæring om gennemsnitslønnen for en …uddannet i 2000 indenfor [særlige arbejdsområder], jf. **bilag 5**.

Som det fremgår af erklæringen, fastsatte [fagforening] gennemsnitsbruttolønnen til 60.060 kr. pr. måned uden hensyn til, at [klager] forud for sin uddannelse som … var uddannet ...

[Klager] har således bevist, at hans løn i ansættelsen hos [virksomhed] udgør mindre end halvdelen af referencelønnen. Der er derfor ikke grundlag for PFA's afgørelse om at bringe ydelserne til ophør, hverken med tilbagevirkende kraft eller med virkning fra fremtiden.

Det er endvidere min opfattelse, at PFA's krav om tilbagebetaling af ydelser for perioden 1. maj til 31. december 2017 er uberettiget. Dette skyldes for det første, at PFA (ved [medarbejder]) i begyndelsen af marts 2017 gav [klager] et bindende forhåndstilsagn om, at han efter stillingsskiftet fortsat var berettiget til at modtage helbredsbetingede ydelser som hidtil. For det andet har [klager] været i god tro om sin ret til de modtagne ydelser i perioden. For det tredje modtog PFA allerede den 2. april 2017 de oplysninger, som selskabet den 21. november 2017 anvender til støtte for, at udbetalingen i perioden fra 1. maj til 31. december 2017 har været uberettiget. Hvis PFA

havde behandlet sagen uden ugrundet opholdt, kunne selskabet således have bragt ydelserne til ophør inden den 1. maj 2017, hvorved tilbagebetalingskravet kunne have været undgået. Det er derfor ikke rimeligt overfor [klager] at kræve ydelserne tilbagebetalt, og de juridiske betingelser for condictio indebiti er derfor ikke opfyldt."

Selskabet har i brev af 4/5 2018 til nævnet blandt andet anført:

"**Hvilken type forsikring er der tale om?**
Forsikredes ordning er tegnet pr. 1. marts 2010 via hans tidligere arbejdsgiver ... Dækningen omfatter løbende invalideydelser og præmiefritagelse, når forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes med mindst halvdelen. Ordningen giver desuden ret til udbetaling af invalidesum, når forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes med 2/3. Der er en karensperiode på tre måneder.

Der henvises til de gældende forsikringsbetingelser af 1. januar 2008 (bilag A) og til det særlige vilkår i policen vedrørende paragraf 1 (bilag B, side 14).

Hvad handler tvisten om - parternes overordnede synspunkter?
…
Primært nedlægger PFA påstand om, at nævnet afviser at behandle sagen med henvisning til ankenævnets vedtægters § 4, stk. 3, idet selskabet ikke har haft lejlighed til at behandle klagen.

Subsidiært henviser selskabet til, at forsikredes erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1. maj 2017, herunder at forsikredes nuværende løn svarer til halvdelen af den normale løn for en fuldtidsmedarbejder med samme uddannelse og alder som ham. Det er desuden er det PFA's opfattelse, at selskabet har været berettiget til at kræve tilbagebetaling af de udbetalte ydelser i perioden 1. maj 2017 til 31. december 2017.

Sagsfremstilling
Forsikrede er født i [1970'erne]. Forsikrede gennemførte efter folkeskolen uddannelsen til [teknisk uddannelse] og tog efterfølgende [uddannelse] til ingeniør indenfor [særlige områder], som han færdiggjorde i 2000. Forsikrede har siden arbejdet på fuld tid indenfor sin uddannelse og blev i 2010 ansat i den pensionsgivende stilling hos …

Ordningen blev oprettet i april 2010. Policen blev oprettet med en basisdækning på invalidepension på 25 procent af en lønnen, svarende til 120.000 kroner (bilag B). Den 1. maj 2010 blev dækningen forhøjet til 318.000 kroner, svarende til cirka 64 procent af lønnen (bilag C og D). Forhøjelse blev foretaget i den antagelsesfrie periode og uden afgivelse af helbredsmæssige oplysninger.

Ved 'Anmeldelse om helbredsmæssige forhold' (bilag F) underskrevet af forsikrede den 24. maj 2011 oplyste forsikrede, at han pr 31. maj 2011 var blevet opsagt fra sit daværende arbejde. Som diagnose i anmeldelsen var anført: '*stivgørende rygoperation i lænden 4-led*' og under punktet lægebehandling fremgik, at forsikrede siden 1994 havde haft rygproblemer og havde fået foretaget rygoperationer i 1995, i 2005 og to gange i 2011 på grund af fem discusprolapser. Ved seneste rygoperation havde han, som konsekvens af den ødelagte ryg, fået foretaget en stivgørende operation i ryggen fra korsben til 3. lændehvirvel. Forsikrede angav i anmeldelsen sin årlige indkomst til 600.000 kroner.

Med virkning fra den 1. juni 2011 påbegyndte PFA udbetalinger ved tab af erhvervsevne. Forsikrede startede den 1. november 2011 et nyt arbejde indenfor sit hidtidige erhverv, hvor han i henhold til 'Lægeattest ved nedsat erhvervsevne 2' underskrevet af forsikredes privatpraktiserende læge den 29. marts 2012 (bilag L) arbejdede 15 timer om ugen fra juni 2011. Der blev forud for ansættelsen ikke iværksat en arbejdsprøvning og forsikrede ses ikke at have haft kontakt til kommunen i forbindelse med ansættelsen.

Forsikredes arbejdsgiver udbetalte fuld løn til forsikrede, hvorfor PFA ekstraordinært fortsatte med udbetalinger til arbejdsgiveren frem til 1. august 2013 (bilag Q), idet forsikrede pr. 1. august 2013 indgik i et nyt ansættelsesforhold hos samme arbejdsgiver.

Af ansættelseskontrakten (bilag U) fremgår, at forsikredes normale arbejdstid udgjorde 17,30 timer ugentlig eksklusiv frokostpause og at lønnen blev fastsat til 19.865 kroner om måneden, beregnet ud fra en fuldtidsstilling på 37 timer om ugen med en månedlig løn på 42.000 kroner.

Ved brev af 18. juli 2013 (bilag V) oplyste PFA til forsikrede, at selskabet overgik til at udbetale invalidepensionen til forsikrede selv fra den 1. august 2013, hvor forsikrede indgik i sit nye ansættelsesforhold med samme arbejdsgiver.

PFA bemærker, at forsikrede ved overgangen til den nye ansættelse på nedsat tid hos samme arbejdsgiver ikke var i kontakt med kommunen og at forsikrede således ikke blev udredt i kommunalt regi, hverken i form af jobafklarende-, ressource- eller smertehåndteringsforløb. Der ses umiddelbart ikke at være lægelige argumenter for den valgte arbejdstid, som må antages fastsat ud fra forsikredes egne ønsker og behov.

PFA forlængede løbende ydelserne og præmiefritagelsen frem til, at selskabet den 27. marts 2017 modtog opfølgningsskema underskrevet af forsikrede den 21. marts 2017 (bilag AB). Af skemaet fremgik, at forsikrede den 3. april 2017 ville tiltræde et nyt job med en ugentlig arbejdstid på 20 timer inklusiv frokostpause. Timerne var fordelt mandag til torsdag fra 9:00-14:00. Forsikrede oplyste endvidere i efterfølgende mail af 2. april 2017 (bilag AC), at lønnen udgjorde 25.000 kroner om måneden eksklusiv pension.

Af de lægelige akter i perioden op til jobskiftet fremgår, at forsikrede har været under udredning på sygehus og den 15. november 2016 er i journalen noteret: '*Patienten informeres om MR-scanningen, som viste Schmorlske impressioner sv.t. 2 hvirvler i brystryggen Th 7 og 10. Ingen mistanke om malign. Den øverste er beskrevet* som *ny. Blodprøverne i øvrigt normale. Der er i øvrigt normal DEXA-scanning. Sammenholdt med klinikken mener jeg, at det er sandsynligt at smerterne kommer fra den Schmorlske impression Th7. Der er ingen kir. Beh. Muligheder. Kan forvente bedring indenfor mdr. til* {fr. *Foreslås almindelig fysisk aktivitet så meget* som *han er i stand til'.* I journalen fra sygehuset er det den 6. december 2016 noteret (bilag AD): *'Er meget utilfreds med vurderingen på … reumatologisk afdeling. Han er utilfreds med, at han er blevet afsluttet uden der er givet forklaring på årsag til nyeligt opdagede Schmolerske impressioner i Th 7 Th 10. Han er meget utilfreds med, at dette er blevet tilskrevet hans alder, og "han bare skal hjem og løbe nogle ture* mm'.'

PFA hæfter sig ved, at forsikrede efter udredningsforløbet formåede at søge og skifte arbejde uden en nedsættelse af arbejdstiden og at de beskrevne gener ud fra en lægelige vurdering kunne

forventes at blive bedre indenfor en kortere periode, men at der desuagtet ikke er sket en ændring i arbejdstiden.

…

I klageskemaet til nævnet har forsikrede ikke udfyldt punktet: *'Hvornnår besvarede selskabet din klage?'*

PFA har således ikke haft mulighed for at behandle klagen af 12. februar 2018.

…

Begrundelse for PFA's 'afgørelse'

PFA fastholder, at nævnet bør afvise at behandle sagen i dens realitet, da selskabet ikke har haft mulighed for at behandle forsikredes klage. PFA gør derfor følgende gældende:

- Forsikrede klagede den 5. december 2017 over selskabets afgørelse vedrørende stop af udbetalinger og i efterfølgende løbende mailkorrespondance klagede forsikrede desuden over tilbagebetalingskravet. Til brug for behandling af klagen anmodede selskabet den 13. januar 2018 om nye oplysninger, som forsikrede indsendte den 12. februar 2018. Selskabet oplyste samme dag, at de ville behandle sagen snarest muligt, men den 9. marts 2018 indbragte forsikrede sagen for ankenævnet uden at afvente selskabets behandling af klagen.

…

Skulle nævnet mod PFA's forventning vælge at behandle sagen i dens realitet anerkender PFA, at forsikredes generelle erhvervsevne som følge af helbredsmæssige forhold er nedsat. PFA har på den baggrund udbetalt løbende ydelser og ydet præmiefritagelse fra den 1. juni 2011 og frem til 1. maj 2017. Det er imidlertid selskabets opfattelse, at forsikrede ikke har godtgjort, at han opfylder betingelserne for udbetaling efter den 1. maj 2017, hvorfor selskabet har stoppet udbetalingerne fra dette tidspunkt og krævet tilbagebetaling af de efterfølgende udbetalinger frem til december 2017, hvilket beløber sig til 123.952 kroner. PFA har ved sin vurdering lagt vægt på:

- PFA konstaterer, at forsikrede på tidspunktet for forsikringens tegning og efterfølgende forhøjelse af dækningen fra 25 til cirka 64 procent af lønnen havde gennemgået flere rygoperationer. Et år efter tegningen fik forsikrede på grund sin mangeårige rygproblematik foretaget en stivgørende operation. Forsikrede gik fra dette tidspunkt fra at have arbejdet på fuld tid uagtet hans rygproblematik, til alene at kunne arbejde 15 timer om ugen, som siden steg til 16,3 time og nu til 18 timer ugentligt.
- PFA bemærker, at forsikrede på intet tidspunkt i forløbet har været i kontakt med kommunen og således ikke er blevet arbejdsprøvet, herunder forsøgt arbejdsprøvet i andre erhverv og/eller i den forbindelse har forsøgt at øge sin arbejdstid. Arbejdstiden er således fastsat ud fra forsikredes egen vurdering af hans formåen.
- Ved søgning på Ledernes lønstatistik for den private sektor 2017 (bilag AK) fremgår, at bruttolønnen (medianen) for en ingeniør udgør 51.000 kroner månedligt og for en salgskonsulent udgør medianen 46.460 kroner månedligt. En søgning på Jobindex.dk (bilag AL) med søgekriterierne henholdsvis …ingeniør, …ingeniør og …ingeniør med forsikredes alder og 17 års erhvervserfaring uden ledelseserfaring giver en gennemsnitlig bruttoløn på henholdsvis 52.994 kroner (…ingeniør), 47.748 kroner (…ingeniør) og 45.895 kroner (…ingeniør). Et gennemsnit af disse lønninger udgør 48.879 kroner.
- Tager man udgangspunkt i den af forsikrede fremlagte lønstatistik fra [fagforening], så forekommer det plausibelt, at forsikrede ligger en den lave fraktil af lønniveauet for en …ingeniør. Forsikrede går fra en månedsløn på 19.865 kroner i 2013, beregnet ud fra en månedsløn på 42.000 til en månedsløn på 27.000 kroner i 2017, svarende til en månedsløn på 55.000 kroner i 2017, altså niveauet mellem fraktil 25 til 50 procent i 2017-niveau. Der foreligger således en lønstigning på cirka 30 procent i forhold til sit tidligere job og en

lønstigning på 10 procent i forhold til hans forhenværende arbejde på tidspunktet for sygemeldingen, hvor forsikrede har oplyst en årsløn på 600.000 kroner. Uanset hvilken løn nævnet måtte tage udgangspunkt i forekommer en lønstigning på enten 10 procent over 6 år eller en lønstigning på 30 procent over 4 år, som en meget gunstig stigning for forsikrede og bekræfter antagelsen om, at forsikrede lønmæssigt skal indplaceres i den lave fraktil af [fagforenings] lønstatistik og at stigningen af forsikredes løn har fulgt med hans lønniveau.

- På baggrund af ovenstående må PFA antage, at forsikrede selv har anset sin indplacering i den lave fraktil af lønskalaen fra [fagforening] lønstatistik for passende og ikke har fundet anledning til at forhandle lønnen.
- Det er herefter PFA's opfattelse, at forsikrede efter den 1. maj 2017 ikke opfylder det økonomiske kriterium for dækning ved erhvervsevnetab i forsikringsbetingelserne, idet forsikrede ikke har sandsynliggjort, at en månedlig bruttoindtægt på 27.000 kroner udgør mindre en halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Sagen blev efter selskabets afgørelse sat i bero hos nævnet. Selskabet har i brev af 20/6 2018 til nævnet blandt andet oplyst:

"PFA har herefter anmodet forsikrede om at indsende nye lægelige oplysninger i sagen.

Den 11. juni 2018 har PFA modtaget kopi af journal fra Lungemedicinsk afdeling (bilag AM), hvor forsikrede ses at have modtaget svar på en CT scanning. Af journalen fremgår, at der ikke er mistanke om metastaser eller malignitet i øvrigt og at forsikrede *'er i sin habitualtilstand'.*

Der er ikke fremsendt en opdateret journal fra forsikredes egen praktiserende læge og selskabet lægger derfor til grund, at forsikrede det seneste halvanden år ikke har været i kontakt med egen læge og at hans gener således ikke er blevet værre.

Det er PFA's opfattelse, at forsikredes erhvervsevne efter den 1. maj 2017 ikke helbredsmæssigt er nedsat i dækningsberettigende grad. Selskabet henviser til sit svar af 4. maj og henleder nævnets opmærksomhed på, at forsikrede på dette tidspunkt selv valgte at gå op i tid på grund af et jobskifte, men at en reel arbejdsprøvning, hvor arbejdstiden forsøges øget yderligere, uafhængig af forsikredes subjektive incitamenter, ikke er forsøgt.

I den forbindelse bemærker PFA, at forsikrede i mail af 10. december 2017 (bilag AN) *anførte, at 'Fratagelsen af den svarende til netto kr. 15.500/mnd, vil medføre en drastisk ændring i mit liv, da jeg ikke har mulighed for at supplere min indtægt på anden vis, ligesom jeg i tilfælde af ledighed ikke vil have et økonomisk sikkerhedsnet, da jeg ikke* står *i A-kasse*'. Hvorvidt forsikrede har forsikret sig på anden vis, herunder f.eks. via en A-kasse har ikke relevans for vurderingen i forhold til forsikringsbetingelserne til forsikredes ordning i PFA. PFA noterer sig desuden, at det af forsikrede anførte alternativ om at melde sig ledig indikerer, at han uden ydelser fra PFA ville stille sig fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet.

På baggrund heraf fastholder PFA, at forsikrede ikke er berettiget til dækning efter den 1. maj 2017, hvor han hverken helbredsmæssigt eller økonomisk opfylder forsikringsbetingelserne for dækning."

Selskabet har i brev af 25/6 2018 til nævnet oplyst, at selskabet nu havde modtaget seneste journal fra klagerens praktiserende lægen, og at "af journalen fremgår som antaget, at forsikrede ikke har opsøgt læge gennem det senest halvandet år og at generne således ikke ses forværret."

Klagerens advokat har i brev af 19/7 2018 til nævnet blandt andet anført:

> "**Indledning:**
> Som **bilag 6** fremlægges PFAs afgørelse af 21. november 2017, hvorved selskabet stoppede udbetalingen af invalidepension til [klager] med tilbagevirkende kraft fra den 1. maj 2017.
> …
> Begrundelsen relaterede sig således udelukkende til spørgsmålet om [klagers] opfyldelse af forsikringens *økonomiske* kriterium. Derimod relaterede begrundelsen sig ikke til spørgsmålet om [klagers] opfyldelse af forsikringens *helbredsmæssige* kriterium.
>
> Selskabets synspunkt om, at [klager] ikke længere opfylder forsikringens helbredsmæssige kriterium, er først fremsat efter sagens indbringelse for Ankenævnet for Forsikring.
>
> **Helbred:**
> Lænden
> I 1993 var [klager] udsat for en alvorlig arbejdsskade, og i perioden frem til 2012 blev han opereret i alt 6 gange i ryggen. Således fik han i 2011 foretaget en stivgørende operation i lænden, en såkaldt instrumenteret dese. Da osteosyntematerialet sad løst, fik han dette fjernet ved en operation i 2012, hvor ryggen samtidig blev stivgjort med knogletransplantat, en såkaldt uinstrumenteret dese. Operationen i 2011 blev senere anerkendt som en patientskade. Se hertil journalnotatet fra den 23. oktober 2015, som selskabet uden bilagsangivelse fremlagde med sit indlæg af 25. juni 2018. I det følgende omtales det af selskabet fremlagte bilagsmateriale som bilag AO.
>
> Efter den stivgørende operation anmeldte [klager] den 24. maj 2011 sit tab af erhvervsevne til PFA. Som det fremgår af den som bilag F fremlagte anmeldelse, oplyste [klager] til PFA, at han havde fået en stivgørende rygoperation af fire led i lænden, og at
> *'min helbredstilstand er stærkt forværret med deraf indskrænket bevægelse samt voldsomme rygsmerter ved lettere aktivitet. Jeg har konstante smerter i balder og begge ben i form af en stikkende, snurrende og sovende fornemmelse. Smerterne i benene starter i lysken på for/bagside og ned i tæerne.'*
>
> I tilslutning til anmeldelsen udfyldte [klagers] læge den 14. juni 2011 Lægeattest ved nedsat Erhvervsevne I, der er fremlagt som bilag G. Under pkt. 9 i skemaet oplyste lægen, at [klager] på grund af følger af fem operationer i lænden, heraf stivgørende operation i 2011, samt svære kroniske smerter ikke længere kunne udføre arbejde i samme stilling i længere tid, at han ikke kunne udføre fysiske opgaver, ikke kunne sidde i bil i længere tid og ikke kunne udføre rengøringsopgaver hjemme.

Den lægelige dokumentation for den stivgørende operation findes i sagens bilag H.

Som det videre fremgår af sagens bilag J, bevilgede PFA den 6. oktober 2011 [klager] midlertidige invalidepension under henvisning til, at hans erhvervsevne midlertidigt var nedsat til 1/3 eller mindre. Som begrundelse for bevillingen anførte selskabet, at
'vi har lagt vægt på, at der er tale om en kompleks rygproblematik. Du fik foretaget en stivgørende rygoperation den 22. februar 2011, og du blev re-opereret den 10. marts 2011.'

Den 29. marts 2012 oplyste [klagers] læge i Lægeattest ved nedsat Erhvervsevne II (sagens bilag L), at situationen og prognosen var uændret, og at [klager] siden november 2011 havde arbejdet på deltid 15 timer om ugen.

På dette grundlag vurderede PFA den 19. september 2012, at [klagers] helbredsmæssige erhvervsevne var midlertidigt nedsat til halvdelen eller mindre (sagens bilag P). Ifølge brevet lagde selskabet ved vurderingen vægt på, at [klager] var blevet opereret flere gange grundet diskusprolaps, og at han havde været indlagt på grund af stafylokokker.

Den 27. november 2012 oplyste [klager] i et opfølgningsskema til PFA (sagens bilag S), at hans helbredstilstand var uændret, idet han fortsat havde smerter i ryg og ben. Han havde behov for hvile og for at undgå fysiske aktiviteter, og han magtede ikke at sidde eller stå ret længe. Endvidere oplyste [klager] i opfølgningsskemaet under pkt. 3, at han arbejdede cirka 2-3 timer hver dag.

I tilslutning hertil oplyste [klagers] læge den 28. januar 2013 i Lægeattest ved nedsat Erhvervsevne II (sagens bilag T), at helbredstilstanden og prognosen var uændret, at der ikke var flere behandlingstilbud, og at [klager] ifølge lægens vurdering kunne arbejde 2-3 timer dagligt.

Som det videre fremgår af sagens bilag V og Y, fortsatte PFA den 18. juli og 18. december 2013 udbetalingen og præmiefritagelsen, og som det fremgår af sagens bilag Z, vurderede PFA efter rådførelse med selskabets lægekonsulent,
'at din helbredstilstand er stationær og at din erhvervsevne er nedsat til mellem halvdelen og 1/3.'

Som det fremgår af ovenstående beskrivelse, har [klagers] opfyldelse af det helbredsmæssige kriterium således i hele perioden været baseret på skaden i lænderyggen.

<u>Brystet</u>
I marts 2016 fik [klager] desuden pludseligt indsættende smerter i brystkassen. De pludseligt indsættende brystsmerter er beskrevet i ambulantepikrisen fra reumatologisk afdeling under den 18. oktober 2016 (sagens bilag AO), hvor følgende er anført:
'Aktuelt
Habituelt smerter i lænderyggen, gående ned i begge ben, har været på Smerteklinik herfor. I marts pludseligt indsættende smerter i brystkassen, ret diffust. Efterfølgende tiltagende smerter i brystryggen, lokaliseret til midt i brystryggen.'

Endvidere fremgår det af egen læges journal under den 15. december 2016 (sagens bilag AO), at en MR-skanning viste større schmorls impression (også kendt som scheuermann) i brystregionen.

Det fremgår af samme journal af 9. og 23. januar 2017, at [klager] fortsat havde betydelige problemer med lænden, og at hans egen læge derfor henviste ham til [hospitals] Videncenter for

reumatologi og ryg. Videncenteret afviste imidlertid henvisningen med den begrundelse, at der ingen mulighed var for at bedre [klagers] tilstand kirurgisk.

Eftersom generne i og fra lænden var uændrede, udgjorde de schmorlske impressioner i brystryggen således en forværring af [klagers] samlede helbredstilstand. I overensstemmelse hermed oplyste [klager] den 21. marts 2017 i opfølgningsskemaet til PFA, at hans tilstand var blevet forværret, idet der var blevet konstateret schmorlsk impression med inflammation i brystryggen, jf. **bilag 7**. I opfølgningsskemaet fremhævede [klager] således, at han nu led både af kroniske rygsmerter/nerveskader og af schmorlske impressioner i brystregionen.

Baggrunden for, at [klager] i den sidste tid ikke har konsulteret sin egen læge vedrørende generne i og fra lænden, er, at disse har været uændrede i en årrække, og at [hospitals] Videncenter for reumatologi og ryg har vurderet, at der ingen mulighed er for at bedre hans tilstand.

Forsikringens helbredsmæssige kriterium:
Eftersom PFA i en årrække har erkendt, at [klager] på grund af lænderyglidelsen opfylder forsikringens helbredsmæssige kriterium – og eftersom lænderyglidelsen er uændret – er det uberettiget, når selskabet nu gør gældende, at [klager] ikke længere opfylder forsikringens helbredsmæssige kriterium.

Tværtimod udgør den nyligt tilkomne lidelse i brystregionen en forværring af [klagers] samlede helbredstilstand, hvilket understreger, at forsikringens helbredsmæssige kriterium er opfyldt.

Det er da også påfaldende, at PFA i sin afgørelse af 21. november 2017 ikke begrundede ydelsesophøret med, at han ikke længere opfyldte forsikringens helbredsmæssige kriterium. Derimod begrundede selskabet kun ydelsesophøret med, at forsikringens økonomiske kriterium ikke længere var opfyldt.

Arbejdstimer:
Som netop beskrevet fandt den stivgørende operation sted i 2011, og i forventning om at han ville genvinde sin erhvervsevne tiltrådte [klager] den 1. november 2011 en stilling som …ingeniør på fuld tid hos .... Som det fremgår af oplysningerne i det som bilag S fremlagte opfølgningsskema, oppebar [klager] under ansættelsen en månedlig bruttoløn på 40.000 kroner, og i forbindelse med ansættelsen blev der indgået en såkaldt § 56-aftale med kommunen.

På grund af ryggenerne var [klager] imidlertid ikke i stand til at arbejde på fuld tid. I tilslutning hertil fremlægges som **bilag 8** Beskæftigelsesankenævnets afgørelse af 6. juli 2012 vedrørende [klagers] klage over Kommunens afgørelse om at bringe sygedagpengene til ophør den 1. april 2012. Ved afgørelsen fik [klager] medhold i, at han fortsat var berettiget til udbetaling af sygedagpenge efter den 1. april 2012, og som begrundelse for afgørelsen lagde Beskæftigelsesankenævnet navnlig vægt på, at såvel [klager] som hans arbejdsgiver, …, havde oplyst, at [klagers]
'reale arbejdstid var mellem 15-17 timer om ugen, da du som følge af dine rygsmerter havde behov for flere pauser om dagen.'

Selvom [klager] på grund af lænderyggenerne kun arbejdede cirka 15 timer om ugen, udbetalte … fortsat fuld løn til [klager]. Af denne grund valgte PFA den 19. september 2012 at udbetale invalidepension til [arbejdsgiver] med virkning fra den 1. november 2011 (sagens bilag Q).

Den 24. juni 2013 oplyste [klager] imidlertid i en e-mail til PFA, at hans ansættelsesforhold hos … formentlig ville blive ændret per 1. august 2013, idet arbejdstiden formelt ville blive nedsat til 17,5 timer ugentligt eksklusive frokost (sagens bilag S). Som begrundelse for den påtænkte ansættelsesændring anførte [klager], at
'Jeg har nu i 2 år og 4 mdr. forsøgt at kæmpe mig tilbage til en normal hverdag og tilbage i arbejde, hvilket ikke er gået helt som ventet, og med stadig mange smerter og varig funktionsnedsættelse samt et højt medicinforbrug har jeg nu besluttet at lytte til kroppens signaler og stoppe op.

I samråd med egen læge og arbejdsgiver er det derfor aftalt, at jeg fremover skal arbejde på andre vilkår og under et mindre pres, som ingen af os vil være tjent med på sigt, hvilket jeg er glad for, da jeg selv har haft svært ved at sige fra i tide, til dels pga frygten for at miste arbejde!

Med denne ændring i ansættelsesforholdet skal jeg ikke længere have dårlig samvittighed og presset på mig er dermed aftaget, hvilket jeg blev enormt stresset af.'

Samtidig med arbejdstidsnedsættelsen skulle lønnen tilsvarende nedsættes fra 42.000 kroner til 19.865 kroner per måned. Den ugentlige arbejdstid på 17,5 timer blev fordelt med 3,5 timer per dag eksklusive frokost fra mandag til fredag (se hertil ansættelseskontrakten fremlagt under sagens bilag S).

De påtænkte ansættelsesændringer blev gennemført, og som det fremgår af sagens bilag V, traf PFA den 18. juli 2013 afgørelse om at udbetale invalidepension til [klagers] selv med virkning fra den 1. august 2013, hvor arbejdstiden og lønnen hos … blev nedsat. Ved denne afgørelse anerkendte PFA således [klagers] oplysning om, at han højeste kunne arbejde 17,5 time om ugen eksklusive frokost.

[Klager] arbejdede derpå som …ingeniør på nedsat tid hos …, indtil han i marts 2017 kontaktede PFA i forbindelse med et påtænkt jobskifte til [virksomhed]. Som beskrevet i klagen oplyste han på [medarbejder]s forespørgsel, at han med virkning fra den 1. april 2017 var blevet tilbudt et job med en arbejdstid på 18 timer om ugen og en fast månedlig løn på 25.000 kroner med tillæg af arbejdsgiverbetalt pensionsbidrag på 8%, i alt 27.000 kroner om måneden. [Medarbejder] rådgav [Klager] om, at jobskiftet ikke ville påvirke hans ret til erhvervsevnetabsydelse og indbetalingssikring fra PFA.

Således betrygget accepterede [klager] jobtilbuddet på de beskrevne vilkår.

Som det fremgår af den som bilag 4 fremlagte ansættelseskontrakt, var arbejdstiden fastsat til 18 timer per uge eksklusive frokost, mandag til torsdag fordelt i tidsrummet 9.00-14.00. [Klager] skulle således arbejde ½ time mere om ugen i forhold til den hidtidige ansættelse hos …, hvor han havde arbejdet 17,5 time om ugen. I den nye ansættelse hos [virksomhed] var arbejdstiden imidlertid fordelt på kun 4 dage, med henblik på at [klager] kunne holde fast fri hver fredag. Den ugentlige fridag blev fastlagt henblik blandt andet, at [klager] kan træne regelmæssigt, hvilket er af afgørende betydning for at han bibeholde sit funktionsniveau og bevare sin tilknytning til arbejdsmarkedet. Desuden har [klager] et stort behov for at restituere sig efter arbejde.

[Klager] har kroniske smerter i lænderyggen og permanente nerveskader ud i begge ben efter de tre stivgørende operationer i hhv. 2011 og 2012. Han må tage stærk smertestillende medicin dag-

ligt, men er dette til trods aldrig smertefri. Smerterne medfører generel udtrætning, hvormed behovet for at restituere øges.

Forøgelsen af den ugentlige arbejdstid med ½ time er derfor uden betydning for vurderingen af [klagers] erhvervsevne, henset til at han samtidig opnåede en ugentlig fridag.

Referenceløn:
Hvad angår referencelønnen, har [klager] som bilag 5 til klagen fremlagt en erklæring afgivet af [medarbejder i fagforening] den 3. januar 2018.

Som det fremgår af erklæringen, har [fagforening] fastsat gennemsnitslønnen for en …ingeniør uddannet inden for [særlige områder] til 60.060 kroner per måned uden hensyn til, at [klager] forud for sin uddannelse som ingeniør var uddannet [teknisk uddannelse].

I sit indlæg af 4. maj 2018 gør PFA imidlertid gældende, at referencelønnen skal fastsættes til 48.879 kroner. Til støtte herfor har selskabet henvist til oplysninger fra Ledernes lønstatistik (sagens bilag AK) og fra Jobindex.dk (sagens bilag AL).

Oplysningerne fra Ledernes lønstatistik er imidlertid uden relevans for fastsættelse af [klagers] referenceløn, eftersom oplysningerne i denne statistik tager udgangspunkt i ansættelsen som leder og ikke i uddannelsen som ingeniør, hvilket ifølge forsikringsvilkårene er det relevante kriterium.

Således omfatter Ledernes lønstatistik også - og måske især - lederansatte uden ingeniøruddannelse.

Dertil kommer, at PFA medinddrager lønniveauet for salgskonsulenter, hvilket ligeledes er uden relevans for referencelønsfastsættelsen i den konkrete situation.

[Klagers] referenceløn kan således passende fastsættes til 60.060 kroner per måned inklusive arbejdsgivers pensionsbidrag i overensstemmelse med erklæringen fra [fagforening].

Supplerende bemærkninger:
Supplerende skal det bemærkes, at selskabets bemærkninger om, hvorledes [klagers] faktiske løn er blevet fastsat, er spekulative og udokumenterede.

Det samme gælder selskabets bemærkning om, at [klager] uden ydelser fra PFA ville stille sig fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er nemlig en betingelse for at opnå ret til dagpenge, at man kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet i minimum 30 timer om ugen i tilfælde af ledighed.

Eftersom [klager] højest kan arbejde 18 timer om ugen, er arbejdsløshedsunderstøttelse ikke en mulighed, og medlemskab af en a-kasse er derfor ikke relevant.

Konklusion:
Da [klager] under ansættelsen hos [virksomhed] oppebærer en fast månedsløn på 27.000 kroner inklusive arbejdsgivers pensionsbidrag, udgør hans indtjening mindre end halvdelen af, hvad sammenlignelige personer tjener."

13. 92043

Af selskabets brev af 3/8 2018 til nævnet fremgår det blandt andet:

> "Indledningsvis bemærker PFA, at det er vores opfattelse, at forsikrede efter den 1. maj 2017 ikke længere opfylder det helbredsmæssige eller det økonomiske kriterium.
>
> Hvad angår det helbredsmæssige kriterium er det vores vurdering, at forsikrede ved overgangen til det nye arbejde demonstrerede, at han kunne arbejde i et større omfang end hidtid. På dette tidspunkt forøgede forsikrede sin arbejdstid, både samlet ugentligt, men også dagligt, idet han overgik til at have en ugentlig fridag sidst på ugen – om fredagen. Forsikrede arbejder således nu flere timer dagligt samlet på færre dage end i sit tidligere arbejde.
>
> Det er derfor selskabets opfattelse, at forsikrede helbredstilstand er bedret og at vores vurdering i 2013 ikke holdt stik. Dette understøttes af, at forsikrede det seneste halvandet år ikke har opsøgt læge vedrørende hans rygproblematik.
>
> Forsikrede oplyser, at han i forbindelse med jobskiftet rådførte sig med en medarbejder hos PFA, hvorvidt det ville påvirke hans ret til dækning. Vi gør opmærksom på, at ens evne til at arbejde ikke bør afhænge af, hvorledes det kan indpasses i forsikredes forsikringsvilkår."

Nævnet er forelagt bilag fra sagen og et uddrag heraf gengives herefter.

Af journalen fra klagerens praktiserende læge fremgår det blandt andet:

> "**15-12-2016 Degeneratio disci intervert lumbalis uden radiculopati**
> **Beh.: …**
> **Diagnoser:**
> L84 Degeneratio disci intervert lumbalis uden radiculopati
>
> **Kontakt tekst:**
> 2. opinion fra … Reuma.afd er blevet afvist med henvisning til, at der i … abejdes udfra samme retninglinier på alle rygcentre.
> Pt utilfreds med, at han ikke kan få rygkirurgisk vurdering af forholdene. Frygter, at bliver tabt mellem 2 stole.
> Han er bekymret for 'sammenfaldene' i Th7 og Th10. Forsøgt informeret om, at Schmorlske impressioner ikke er egentligt sammenfald.
> Pt har kraftige rygsmerter fra Th7 niveauet. Dette af nyere dato! Habituelt smerter i lænderyggen, gående ned i begge ben, har været på Smerteklinik md Lycica herfor.
> I marts pludselig indsættende smerter i brystkassen, ret diffust. Efterfølgende tiltagende smerter i brytstryggen, lokaliseret til midt thorax.
> Har tidl haft langt ryggenoptræningsforløb med god effekt og begyndende nedtrapning af Lyrica. Dette sat kratigt tilbage nu.
> Trænet relevant gennem flere år.
>
> Vi har modtaget kopi af MR-col lumb og DEXA scanning.
>
> Ved DEXA-scanning fundet T-score>-1, hvor de har været-opmærksomme på problematik omkring operation i lænderyggen/tages forbehold for dette.

MR-scanningen konklusion:
Større Schmorlske impressioner i øvre dækplade på Th7 og Th10(nyere dato i Th7),
Discusprolaps på de tre nederste lumbale niveauer. Påvirkning af højre S1 nerverod på niveau L5/S1 (bemærkes lambaliseret S1).
Postoperative forandriger med laminektomi fra L4 til sacrum."

Selskabet har i brev af 16/3 2017 til klageren blandt andet anført:

"Tak for din henvendelse. Du har oplyst, at du begynder et nyt job den 3. april 2017.

Vi skal nu følge op pa din situation. Derfor beder vi dig venligst sende os vedlagte opfølgningsskema i udfyldt stand.

Da vi skal vurdere bade din helbredsmæssige erhvervsevne og din indtjeningsmæssige erhvervsevne, beder vi dig også sende os oplysninger om din uddannelses- og erhvervsbaggrund, fx i form af et CV.

Vi har brug for oplysningerne inden den 16. april 2017
Får vi ikke oplysningerne fra dig, kan det få betydning for dine nuværende ydelser.
Derfor er det meget vigtigt, at du sender dem til os. Hvis du eventuelt ikke kan overholde tidsfristen beder vi dig kontakte os."

Klageren har i opfølgningsskemaet af 21/3 2017 blandt andet anført:

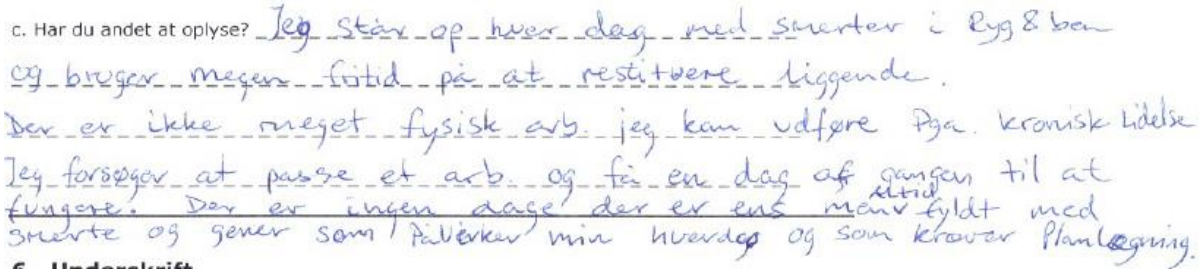
c. Har du andet at oplyse? Jeg står op hver dag med smerter i Ryg & ben og bruger megen fritid på at restituere liggende. Der er ikke meget fysisk arb. jeg kan udføre pga. kronisk lidelse. Jeg forsøger at passe et arb. og få en dag af gangen til at fungere. Der er ingen dage der er ens men altid fyldt med smerte og gener som påvirker min hverdag og som kræver planlægning.

Af en mail af 3/1 2018 fra klagerens fagforening fremgår det blandt andet:

"Du er uddannet [ingeniør] i 2000 inden for retningen ... Før din uddannelse som ingeniør har du en uddannelse som [teknisk uddannelse], men jeg har valgt alene at se på din erhvervserfaring som ingeniør gennem de sidste 17 år uden hensyntagen til din funktion som specialist.

IDA's lønstatistik for 2017 side 13 i den vedhæftede statistik viser, at en [ingeniør] uddannet 2017 har følgende lønniveauer:

Bruttoløn	25 % fraktil	50 % fraktil	75 % fraktil	90 % fraktil
60.060,00	52.495,00	57.559,00	66.965,00	75.189,00

Ovennævnte løn er inkl. arbejdsgivers pensionsbidrag for et fuldtidsarbejde på 37 timer pr. uge og pr. måned 160,33 timer.

Fraktilerne viser lønspredningen afhængig af branche, geografi, stillingens indhold m.m., hvor 25 % fraktilen viser, at ingeniør nr. 25 ud af 100 ingeniører modtager 52.495,00 kr. pr. måned og så fremdeles.

Timelønnen beregnes således:
Gennemsnitslønnen på 60.060,00 : 160,33 = 374,60 kr.
25 % fraktilen på 52.495,00 : 160,33 = 327,42 kr.
50 % fraktilen på 57.559,00 : 160,33 = 359,00 kr.

Ved en arbejdstid på 18 timer pr. uge udgør din månedsnorm 78 timer (18 timer x 13 uger : 3 måneder = 78 timer pr. måned).

Beregning af din løn ud fra ovennævnte oplysning om lønniveau:
Gennemsnitslønnen på 60.060,00 kr.: 374,60 x 78 timer= 29.218,80 kr. inkl. arbejdsgivers pensionsbidrag
25 % fraktilen på 52.495,00 kr.: 327,42 x 78 timer= 25.538,76 kr. inkl. arbejdsgivers pensionsbidrag
50 % fraktilen på 57.559,00 kr.: 359,00 x 78 timer= 28.000,02 kr. inkl. arbejdsgivers pensionsbidrag

Som du kan se, ligger din løn på 27.000,00 kr. inkl. arbejdsgivers pensionsbidrag på ingen måde over gennemsnittet, men derimod under gennemsnittet i rummet ned til den laveste 4. del. På den baggrund kan jeg ikke give PFA medhold i, at din løn ligger væsentlig over gennemsnittet for en ingeniør med din erhvervserfaring.

Endvidere kan jeg tilføje, at [fagforenings] lønstatistik også anvendes af arbejdsgivere til vurdering af en ingeniørs lønniveau både i forbindelse med årlige lønforhandling og i forbindelse med nyansættelser.

Jeg er i besiddelse af Dansk Industris lønstatistik 2017, hvilken jeg vedhæfter. Ser du f.eks. side 41, som omhandler [ingeniør], almindelige lønmodtagere ansat i Region … med 20-24 års erfaring, udgør lønnen for den nedre fraktil 55.012,00 kr. og medianen 60.941,00 kr., hvilke tal bekræfter [fagforenings] lønstatistik."

Af den særlige policebestemmelse fremgår det blandt andet:

"Paragraf 1. 'Definition af invaliditet/erhvervsevnetab'
Stk. 1 erstattes med følgende:
'Ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til halvdelen eller derunder af den fulde erhvervsevne.'."

I forsikringsbetingelserne hedder det blandt andet:

"**C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse**
§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab

Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsikring, jævnfør 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen', § 3, og for denne del gælder reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Halv invalidepension og/ eller halv præmiefritagelse kan kun ydes på forsikringer, der har denne dækning angivet i forsikringsaftalen.

Stk. 4 . Engangsbeløb ved invaliditet, herunder udbetaling som ratepension, udbetales kun, hvis erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, og denne nedsættelse er varig.

Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Stk. 6. Forsikrede har ikke ret til fuld eller halv invalidepension og/eller præmiefritagelse under revalidering eller ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

…

§ 3. Dokumentation

PFA Pension kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat i ydelsesberettiget grad, og kan forlange de oplysninger, som PFA Pension anser for nødvendige til bedømmelse heraf. Desuden er forsikrede forpligtet til at lade sig undersøge af læger, som anvises af PFA Pension.

§ 4. Ikrafttræden og ophør af invalidepension og/eller præmiefritagelse

Udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse træder i kraft den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i tre måneder. Præmiebetalingen ophører efter bestemmelserne i § 2 i 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen'.

Stk. 2. Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at betingelserne for udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse ikke længere er til stede, ophører udbetalingen af invalidepension med dertil hørende præmiefritagelse med indtil tre måneders varsel. Er der alene ydet præmiefritagelse, ophører denne med en måneds varsel.

Stk. 3. Tilsagnet om at yde halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse gælder for et kalenderår ad gangen. Tilsagnet kan bortfalde med tre måneders skriftligt varsel, hvis forholdene

kræver dette. **Men allerede tilkendt halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse bortfalder først, når betingelserne for disse ydelser ifølge § 1 ikke længere er til stede.**"

Nævnet udtaler:

Klageren har i mange år haft problemer med sin ryg og er flere gange blevet opereret herfor. Han har fået konstateret flere diskusprolapser og schmorlske impressioner i brystryggen. I 2011 fik han foretaget en stivgørende operation af ryggen. Han anmeldte den 24/5 2011 til selskabet, at hans erhvervsevne var nedsat, og selskabet har ydet dækning ved tab af erhvervsevne med virkning fra den 1/6 2011. Klageren har ikke været i kommunale arbejdsprøvninger, men han har haft 2 ansættelser, hvor han i den seneste pr. 1/4 2017 er ansat med 18 timer (ekskl. frokostpause) om ugen og en månedsløn på 27.000 kr. inkl. arbejdsgiverbetalt pensionsbidrag. I sin tidligere ansættelse arbejdede han 17,30 timer om ugen (ekskl. frokostpause) med en månedlig løn på 19.865 kr.

Klageren er utilfreds med, at selskabet ved brev af 21/11 2017 har standset udbetalingen af invalidepension med virkning fra den 1/5 2017, og at selskabet har krævet tilbagebetaling af ydelser for perioden fra 1/5 2017 til 31/12 2017 på i alt 123.952 kr. Klageren har anført, at han ved en telefonsamtale primo marts 2017 med en navngiven medarbejder i selskabet oplyste om hans nye job – herunder løn og arbejdstid – og at han fik at vide, at jobskiftet ikke ville påvirke retten til erhvervsevnetabsydelse.

Selskabet har anført, at klagerens erhvervsevne og indtjening ikke er nedsat med mindst halvdelen efter den 1/5 2017. Selskabet har blandt andet henvist til, at klageren ikke på noget tidspunkt har været i kontakt med kommunen, og at han ikke er arbejdsprøvet i andre erhverv eller har forsøgt at øge sin arbejdstid, hvorfor arbejdstiden er sat ud fra hans egen vurdering af sin formåen. Selskabet har også henvist til, at indtjeningen efter den 1/5 2017 udgør mere en halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

18. 92043

Klagerens praktiserende læge har i et journalnotat af 15/12 2016 blandt andet noteret, at en second opinion fra et hospital er blevet afvist, at da der samme retningslinjer på alle rygcentre i klagerens region. Det er noteret, at klagerne har kraftige rygsmerter fra Th7 niveauet, hvilket er af nyere dato. Habituelt er der smerter i lænderyggen gående ned i begge ben, og han har været på smerteklinik herfor. Det noteret, at der i marts havde været pludseligt indsættende smerter i brystkassen og efterfølgende tiltagende smerter i brystryggen, lokaliseret midt thorax. Det er anført, at han tidligere havde haft et langt ryggenoptræningsforløb med god effekt og begyndende nedtrapning af Lyrica, men dette var sat kraftigt tilbage. Det er noteret, at en MR-scanning havde vidst "Større Schmorlske impressioner i øvre dækplade på Th7 og Th10 (nyere dato i Th7), Discusprolaps på de tre nederste lumbale niveauer. Påvirkning af højre S1 nerverod på niveau L5/S1 (bemærkes lambaliseret S1). Postoperatie forandringer med laminektomi fra L4 til sacrum".

Klageren har i et opfølgningsskema af 21/3 2017 til selskabet blandt andet oplyst, at han hver dag har smerter i ryg og ben og bruger meget fritid på at restituere liggende. Han har også anført, at der ikke er meget fysisk arbejde, som han kan udføre. Det er videre noteret, at dagene ikke er ens, men at de altid er fyldt med smerte og gener, som påvirker hverdagen.

Klageren har anført, at selskabet i en årrække har erkendt, at han på grund af lænderyglidelsen opfylder det helbredsmæssige kriterium, og at det er uberettiget, at selskabet nu gør gældende at dette kriterium ikke er opfyldt. Han har videre anført, at den nyligt tilkomne lidelse i brystregionen udgør en forværring af den samlede helbredstilstand, hvilket understreger, at kriteriet fortsat er opfyldt.

Klageren har vedrørende indtjeningen anført, at den gennemsnitlige referenceløn for klageren udgør 60.060 kr., og der er heri ikke inddraget klagerens tidligere uddannelse, og han har henvist til en mail fra sin fagforening. Selskabet har anført, at referencelønnen skal fastsættes til 48.879 kr., idet selskabet har henvist til oplysninger fra Ledernes lønstatistik og fra Jobindex.

19. 92043

Nævnet lægger til grund, at der i marts 2017 var en telefonsamtale mellem klageren og selskabet om klagerens nye job. Selskabet fandt på baggrund af telefonsamtalen anledning til at fremsende et opfølgningsskema til klageren. Selskabet har ikke kommenteret på klagerens oplysning om, at han i forbindelse med telefonsamtalen blev rådgivet om, at det nye job ikke ville påvirke hans ret til erhvervsevnetabsydelser.

Af forsikringsbetingelserne afsnit C, § 1, fremgår det blandt andet, at en ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse. Det fremgår videre af § 3, at selskabet til enhver tid kan kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat i ydelsesberettiget grad.

Tab af erhvervsevne efter den 1/5 2017

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at klageren ikke har bevist, at han opfylder kriterierne for dækning ved tab af erhvervsevne efter den 1/5 2017. Nævnet finder, at selskabet ikke er afskåret fra at inddrage det helbredsmæssige kriterium i vurderingen af, om klageren er berettiget til dækning.

Nævnet har ved afgørelsen blandt andet lagt vægt på oplysningerne om klagerens arbejdstid på 18 timer om ugen ekskl. frokostpauser indenfor hans hidtidige arbejdsområde, og at han ikke har været arbejdsprøvet i andre virksomhedstilbud eller funktioner.

Nævnet har noteret oplysningerne om, at der i 2016 var tilkommet gener fra brystryggen. Nævnet finder imidlertid, at dette ikke i sig selv dokumenterer, at klagerens erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at de tilkomne gener ikke har medført behov for nedsættelse af arbejdstiden. Tværtimod har klageren fastholdt arbejdstiden og været i stand til at påbegynde et nyt ansættelsesforhold.

20. 92043

Tilbagebetalingskravet

Det følger af almindelige forsikringsretlige principper, at et selskab, der har udbetalt erstatning, hvor det ikke er forpligtet til det, som hovedregel kan kræve den udbetalte erstatning tilbage. Dette udgangspunkt kan - forudsat udbetaling er sket på baggrund af en vildfarelse - fraviges efter reglerne om condictio indebiti, hvis modtageren har været i god tro om sin berettigelse til beløbet, og det må antages, at det udbetalte er gået til underhold.

Selskabet har anført, at klageren skal tilbagebetale ydelser udbetalt i perioden fra maj 2017 til december 2017.

Klageren kontaktede selskabet telefonisk i starten af marts 2017 med oplysning om et nyt jobtilbud. Samtalen medførte, at selskabet den 16/3 2017 fremsendte et opfølgningsskema til klageren. Klageren udfyldte skemaet til selskabet den 21/3 2017, og selskabet modtog dette retur den 27/3 2017.

Selskabet meddelte ved brev af 21/11 2017 klageren, at udbetalingerne stoppede, idet selskabet henviste til, at klagerens indtægt svarede til mere end halvdelen af den normale løn for en fuldtidsmedarbejder med samme uddannelse og alder som ham.

Nævnet lægger til grund, at selskabet har været i besiddelse af oplysningerne om klagerens nye lønforhold siden modtagelsen af opfølgningsskemaet den 27/3 2017. Selskabet har imidlertid først reageret på de nye oplysninger og meddelt ophør af udbetalingerne den 21/11 2017. Nævnet finder, at selskabet ikke i denne periode har været i vildfarelse om klagerens indtjeningsmæssige forhold, der gav anledning til ophøret af dækningen. Nævnet finder, at oplysningerne om klagerens løn var tilstrækkelige til at fastslå, at der ikke længere var grundlag for at yde dækning, hvorfor selskabet burde have orienteret klageren herom på et tidligere tidspunkt.

Hertil kommer klagerens oplysninger om, at han selv kontaktede selskabet i forbindelse med sit nye job, og at han i samtalen med selskabets medarbejder i marts 2017 blev oplyst, at det nye

job ikke ville påvirke hans ret til dækning ved tab af erhvervsevne. Nævnet finder – uanset at selskabet efterfølgende fremsendte opfølgningsskemaet - ikke grundlag for at fastslå, at klageren har haft anledning til at tro, at han ikke fortsat var berettiget til udbetalingerne efter den 1/5 2017 og frem til tidspunktet, hvor selskabet meddelte, at udbetalingerne ville ophøre.

Nævnet finder som følge heraf, at selskabet ikke er berettiget til at kræve tilbagebetaling af ydelserne for perioden fra maj 2017 til december 2017.

Det forhold, at selskabet den 8/9 2017 orienterede klageren om, at der var indhentet oplysninger til brug for vurderingen af sagen fra hans læge, kan efter nævnets opfattelse ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Selskabet, PFA Pension, skal anerkende, at selskabet ikke kan kræve, at klageren skal tilbagebetale de ydelse, som klageren har modtaget fra selskabet for perioden maj 2017 til december 2017.

Klageren får i øvrigt ikke medhold.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings